

Bergvesenet

Postboks 3021, N-7441 Trondheim

Rapportarkivet

Innlegging av nye rapporter ved: Harald

Bergvesenet rapport nr	Intern Journal nr	Internt arkiv nr	Rapport lokalisering	Gradering
5411		BA 1537		
Kommer fra arkiv	Ekstern rapport nr	Oversendt fra	Fortrolig pga	Fortrolig fra dato:
Elkem Skorovas AS	P4-11-45	Elkem Skorovas		

Tittel

Fattige malmer og mineralforekomster i Norge !!

Forfatter	Dato	År	Bedrift (oppdragsgiver og/eller oppdragstaker)
Poulsen A O	april	1953	

Kommune	Fylke	Bergdistrikt	1: 50 000 kartblad	1: 250 000 kartblad

Fagområde	Dokument type	Forekomster (forekomst, gruvefelt, undersøkelsesfelt)
Geologi		Beskrivelse av ialt 36 forekomster
Råstoffgruppe	Råstofftype	
Malm/metall	Cu	

Sammendrag, innholdsfortegnelse eller innholdsbeskrivelse

Utredningen er, ifølge forfatteren, basert på foreliggende publikasjoner og rapporter.

Fattige kobbermalmer.
A.O. Poulsen

ELEKTROKEMISK &
SKOROVAS GRUBER

P4 - 11 - 45

A.O. Poulsen
1953

AOP/SÖ

Norges Geologiske Undersøkelse

Bergarkivet

Rapport nr. 1737

Fattige malmer og mineralforekomster i Norge II.

Kobberforekomster.

Våre kobberforekomster opptrer dels i visse formasjoner innen grunnfjellet (Telemarksformasjonen, Raipas og andre), dels i den skandinaviske fjellkjede, hvor de genetisk er knyttet til enkelte basiske bergarter. I mineralogisk henseende er der en vesentlig forskjell på de to grupper, idet den første hovedsakelig fører bornitt, kobberglans, kobberkis, ofte i forbindelse med malybdonglans, vismutglans o.s.a. Forekomstene opptrer ofte på kvartaganger, - kis spiller i alminnelighet en helt underordnet rolle.

I de forekomster som er knyttet til fjellkjeden, er kobberkis det viktigste ertemineral i forbindelse med svevel eller magnetkis.

Den alt overveiende del av vårt lands kobberproduksjon stammer fra de kobberkiesførende malmer i fjellkjeden idet disse hittil har levert ca. 95 - 98 % av den samlede produksjon.

Forekomster i grunnfjellet.

I Nord-Norge opptrer en rekke forekomster hvorav enkelte har vært drevet. Disse omfatter bl.a. Borsangerfeltet, som ble funnet for ca. 90 år siden. Feltet har en utstrekning av 24 km med en bredde av opp til 5 km. Malmen opptrer dels som mere eller mindre regelmessige impregnasjoner i en grønnstein, dels også på ganger sammen med kvarts eller i kontaktsonen mellom grønnstein og andre bergarter. Forekomstene har vært undersøkt en rekke ganger uten at man er kommet til klarhet over dem. Boring, som ble igangsatt høsten 1939, måtte avbrytes p.g.a. krigen. De utførte beringene viste bl.a. at impregnasjonen i grønnsteinen (på Marshaugen) er mere

ELEKTROKEMISK
SKOROVAS GRUBER

uregelmessig enn antatt, idet man påtraff partier helt fri for kobber. Meget synes å tyde på at forekomsten - i ethvert fall delvis - er epigenetiske dannelser. Feltet ble geologisk kartlagt siste sommer, og dette i forbindelse med opptreden av en rekke kisganger, gjør at feltets kobberforekomster bør undersøkes videre.

Porsa-Repparfjord omfatter en rekke malmfunn i strøket omkring Kvalsund. Malmen opptrer i Raipas og har de for denne karakteristiske ertminerale. Etter en rekke forsøk (fra 1898) kom ordinær drift i gang i 1920 på Porsa, som ble drevet til 1931, da driften ble nedlagt angivelig p.g.a. markedets stilling. Etter hva det opplyses bl.a. av berging. P. Holmsen, må forekomstene (Porsa grb.) holde adskillig malm, idet han foreslår drift satt i gang (i 1940) med en årsproduksjon av 60 000 t. Råmalmen holder - ifølge Holmsen - 2,97 % Cu, hvorav han ved flotasjonsforsøk fikk et konsentrat med 33,48 % og en utvinning av 96,91 %.

Porsa gruber leverte ialt 1380 t. kobber.

I eldre rapporter oppgis råmalmen å holde gjennomsnittlig 2 % Cu.

Repparfjordforekomstene ble undersøkt av dr. Carstens - som ifølge Foslie (i Copper Deposits of Norway) beskriver forekomstene som ... " .. a thick series of graywackes are here more or less impregnated with bornite and chalcocites for a length of 1,5 to 2 kilometers and with a width of 100 meters or less. The copper content seems to range between 1 and 2 per cent ..."

Kobbermalforekomstene i Kåfjord (i Alta) ble drevet en årrekke inntil driften ble endelig nedlagt i 1908, da de kjente kobberrike forekomster etter sigende var uttømte. Imidlertid fører feltet en rekke forekomster med fattigere malm, som antagelig vil kunne utnyttes med moderne drifts- og oppberedningsmetoder. En omfattende geologisk kartlegging i forbindelse med geofysiske undersøkelser ville antagelig kunne påvise nye drivverdige forekomster. Feltet har ialt produsert ca. 140 000 tonn malm med et kobberinnhold av ca. 8 500 t.

Kvernangfeltet (i Badderen) ble drevet av Alta Kobberverk, med års mellomrom. Forekomsttypen er den samme som ved Kåfjord. Forekomstene gir inntrykk av å være meget uregelmessige. Dr. Henke, som undersøkte forekomstene i 1939 kom til

det resultat at en enkelt forekomst (ved Middavarre) kunne produsere ca. 50 000 tonn kobber til et dyp av ca. 280 m. og 100 000 t. til det dobbelte dyp. Dr. Pollak som foretok en kortfattet befaring i 1941, anser imidlertid dr. Henkes beregninger for usikre. Dr. Pollak mener imidlertid at feltet bør undersøkes da der er påvist kilometerlange kisinger av vekslende maktighet.

Feltet har antagelig levert 15 a 20 000 tonn malm med et kobberinnhold av ca. 1 000 tonn.

I Telemarksformasjonen har vi en rekke forekomster, bl.a. Hovindfeltet. Hovindfeltet (Vasstveit grb.) har vært kjent i henimot et par hundre år, men forsøksdrift kom først i gang i 1903. Etter flere forsøk ble drift endelig oppgitt i 1921. Ialt produsertes ca. 5 000 t. malm med et kobberinnhold av ca. 100 t.

Malmen består av kobberkis og bornitt, dels i form av gangfyllinger og dels i form av fattig impregnasjon.

Til tross for en rekke tildels meget lovende rapporter av norske og tyske fagfolk, må forekomstene anses for ikke drivverdige.

Forekomstene ble prøvetatt og boret 1940/41 på vegne av Ferd. P. Egeberg & Co. Dr. C.W. Carstens leverte en rapport, hvori han konkluderte med "... Aus der obenstehenden Darstellung geht eindeutig hervor, dass grössere oder kleinere Teile des Gabbroganges von Vasstveit in wirtschaftlicher Beziehung nicht bauwürdig sind. Der Kupfergehalt ist durchgehend sehr klein, nur ganz sporadisch und unregelmässig kommen höhere Gehalte vor. Auch in der anscheinend besten Partie des Ganges - in der Umgebung des Tagebaues - lässt sich der Gang mit Vorteil nicht abbauen ..... Aller Wahrscheinlichkeit nach sind sämtliche der oben angeführten Kupferverkommen wegen der kleinen Mächtigkeiten in Verbindung mit der verhältnismässig schwachen Erzimpregnation - als nicht bauwürdig zu betrachten." (Trondhjem 5/11-41)

Direktør Chr. Münster, som undersøkte forekomstene i 1910, uttaler seg omtrent på samme måte som dr. Carstens (i rapport av 7/11-1910).

Hovindfeltet omfatter en rekke mindre, men rike kobberforekomster. Disse ble drevet i årene fra 1500 utover i en årrekke og var i lange tider vår største kobberprodusent. Feltet er aldri blitt undersøkt, så vårt kjennskap til forekomstene er meget

begrenset.

Fjellkjedens forekomster.

Hovedmengden av våre kobberførende forekomster opptrer i fjellkjeden, hvor de genetisk er knyttet til visse eruptiver. Dels opptrer de som kobberholdige svovelkiser, hvorav man ved moderne oppberedningsmetoder kan fremstille kobberkiskonsentrater, dels opptrer kobberertsene sammen med magnetkis som for tiden nærmest er verdiløs som svovelkilde. Disse må derfor betraktes som rene kobbermalmer. I året 1950 - det siste år som behandles i den offentlige statistikk - produsertes 22 617 tonn kobbermalm- og konsentrat. Det totale kobberinnhold i våre kobbermalmer og svovelkiser var samme år 15 621 tonn.

Året 1952 eksportertes 141 064 tonn kobberholdig svovelkis og 7 228 t. kobbermalm samt 15 444 t. Kobberakjærsten.

Nordligst ligger Kvenangen-Lynganfeltet som omfatter ca. 800 skjerp i herredene Skjervøy, Nordreisa, Kåfjord (i Lyngen) og Storfjord. Feltets lengde er ca. 190 km, bredden 60 a 70 km.

Feltet omfatter bl.a. forekomstene ved Rappisgaide, Vaddasgaia, Røyeldalen, Moskodalen, Domavarre, Birtavarre, Skardalen, Kjerringsdalen, Oterfjell o.a.

Regulær drift har funnet sted ved Moskodalen, Birtavarre samt i Skardalen. De to førstnevnte har tilsammen produsert ca. 150 000 t. malm med et kobberinnhold av ca. 6 000 tonn.

Undersøkellesarbeide er i gang i Vaddasgrubene og i Birtavarre. Reisdalens forekomster - Moskodalen, Domavarre o.a. - danner en gruppe for seg. Til samme gruppe må antagelig også regnes Røyeldalsfeltet.

Best undersøkt er Moskodalenfeltet, hvor drift har vært i gang med års mellomrom. Ialt er ca. 28 000 t. malm med et kobberinnhold av ca. 900 t. tatt ut. Siste gang drift ble forstøkt var i 1930.

Forekomstene holder samme malmtypen som de sydlige forekomster i Vaddas: magnetkis med kobberkis, ytterst sparsomt med svovelkis og litt sinkblende.

Feltet gjennomskjæres av en forkastning der forsøker malmleiet ca. 15 m. og deler forekomsten (gruben) i en vestlig og en østlig del, av disse er hittil kun den østlige del avbygget.

Malmen opptrer som en noenlunde kompakt magnetkiskobberkisgang med gjennomsnittlig 3 a 4 % Cu og mektighet opp til 1 a 1½ m. og mere. I heng og ligg av denne gang opptrer en skifrig bergart gjennomsatt av kobberkisrike striper på opp til 0.20 a 0.25 meters mektighet, dertil ofte en jevnere impregnasjon av malm. Den totale mektighet av magnetkis-kobberkis-malmsonen - heri inkludert mellomliggende skifrige bergarter - er vekslende, men er minst 4 m., jevnlig 5 a 6 m. og mere, opp til 10 m..

I liggen, antagelig i en vertikal avstand av 2 a 300 m. fra hovedgangen, opptrer der ifølge ing. G. Thesen "en ganske betydelig forekomst av impregnasjonsmalm, som går fra dalen og opp til høifjellet".

Der foreligger imidlertid intet nærmere om denne malmzone.

Professor J.H.L. Vogt har beregnet at gruben har levert ca. 415 kg. pr. kvm. gangflate. Den gjenstående - oppfarte - malm i gruben anslås av Vogt å kunne gi ca. 1500 tonn met. kobber ved å utnytte den fattige malmen sammen med de gjenstående rikere partier.

Samtidig pointerer Vogt at leiestedet fortsetter videre mot syd og øst.

Den vestlige del er undersøkt ved borchull og en stoll drevet inn fra dagen. Borchullet viste en mektighet av 4,6 m. og en gehalt av 2,57 % Cu.. Stollen, som ble påsatt 43 m. fra borchullet viste samme malm som grubene.

For tiden holdes 5 mutinger under frist.

Rappisgalde, er visstnok ganske stor, idet den omfatter 44 skjerp. En undersøkelsesdrift var i gang i 1904, uten at nærmere opplysninger foreligger om resultatene.

I Skardalen, en liten tverrdal til Kåfjorden, og ca. 7 km fra sjøen ble der forestatt en del undersøkelsesdrift i årene 1904 - 06 og 15 - 18. Forekomsten er antagelig funnet i 1896. Strøket er NS med fall mot øst. Forekomsten har to parallelle malmførende drag med vekslende mektighet, i liggen er gjennomsnittsmektigheten av den kompakte kis 1,0 m. med 2,2 % Cu, i hengen er leie 1,5 m. med 1,8 % Cu. Etter en prøvetagning, utført av ing. R. Stören, kan man her regne med 1,5 tonn smeltemalm (a 3,0 % Cu) pr. kub.m. utbrutt masse.

Stören angir i 1910 at der er oppfart et malmkvantum på ca. 250.000 tonn råmalm. Dette vil svare til ca. 100.000 tonn smeltemalm a 3,0 % Cu.

Parallelele kisdrag sees som rustdrag ca. 170 m.
høiere oppe i den steile fjellside.

I 1904 - 1906 ble der produsert ca. 3000 tonn malm
med 2,2 % Cu.

Hopanfeltet ligger i nærheten av Bodø. Forsøks- og undersøkkelsesarbeider har vært drevet i en rekke av år (1896-1908) og en del kobbermalm produsert. Ialt har forekomstene levert ca. 4 000 t. malm med et kobberinnhold av ca. 420 t.

Der foreligger meget lite om forekomstene, vi har således ingen opplysninger om forekomstenes størrelse.

Saltdalens kobberfelt ligger ved bunnen av Saltfjorden ca. 15 km SO for Sulitjelmafeltet. Forekomstene omfatter bl.a. Ingeborg, Stålhaugen og Baldoivi. En del undersøkkelsesarbeider er foretatt i årenes løp, i de senere år av A/S Sulitjelma, som har sikret seg forekomstene. Feltet råder utvilsomt over meget betydelige malmforråd. Kobberinnholdet antas å ligge mellom 2 a 3 %.

I midtre Trøndelag opptrer to utpregede kisdrag, et vestlig fra Rennebu over Støren forbi vestenden av Selbusjøen, Leksdalen, Storstad, Malså til Mok. Den nordlige del - Verdalsfeltet - består av en del kobberforekomster, hvorav de mest kjente er Malså, Mok og Gulstad.

Det østlige kisdrag strekker seg, ifølge dr. A. Bugge, fra Vingelen over Hesjedalen til Selbu og Merakerfeltet.

Kisdragene består hovedsakelig av mektige, kilometerlange kisimpregnasjoner i hvilke der opptrer drivverdige linseformige kisanrikninger. Det alt overveiende kismineral er svovelkis. Kobberkis opptrer i enkelte strøk i så store anrikninger at det i eldre tider har gitt anledning til anlegg og drift av kobberverk.

Kisdragenes ertsføring er meget lav utenom de kistrike linsene.

I vestlige kisdrag har vi bl.a. Malså feltet, hvor drift var i gang i tiden 1865 til 1880. Et kobberverk produserte noen få hundre tonn garkobber, men måtte oppgis, da grubene ikke kunne produsere smeltmalm av tilstrekkelig rikhet. Feltet ble undersøkt pånytt i årene 1915-17, og dr. A. Bugge leverte en omfattende rapport. Han deler Malså-

feltet opp i 6 a 8 mindre felter, og det synes å fremgå av hans undersøkelser at Sagvold- og Åkervold-Lifjell-feltene er de mest verdifulle. Bugge oppgir ikke noe samlet malmareal, men oppgir for et enkelt grubeområde et malmareal på ca. 2500 kvm med 0,42 % Cu og 14,72 % S. Gangmektiigheten oppgis til 10 m. i gjennomsnitt.

Mok og Gulstad forekomstene ligger ca. 15 km. NO for Malså. Et kobberverk var i drift i tiden 1764 til 1786. Grubene ble drevet i årene 1830-40, men der foreligger ingen nærmere opplysninger om driften i disse år, således heller ikke om produksjonens størrelse.

I de senere år har feltet vært befart og undersøkt av en rekke fagfolk med tanke på en gjenopptagelse av driften. Rapporter er levert bl.a. av bergmestrene Hagen og P. Holmsen, berging. R. Stören o.a.

Stören uttaler (rapp. 1939) bl.a. at Kisdraget Mok-Gulstad er ca. 1,5 km langt med opp til 50 meters mektighet og fører opp til 20 % kis, og 1,5 % Cu. I visse strøk opptrer anrikninger med opp til 40 % S og 2 - 7 % Cu. Malmen opptrer som linseformede anrikninger av svovel- og kobberkis. Störens prøvetagning viste gehalter fra 1,06 til 10,80 % Cu og 10,8 til 41,45 % S (11 analyser).

Possie oppgir kisdragets lengde til ca. 2 km. Der foreligger intet om malmareal eller mulige malmreserver, men alt tyder på at kisdragene ved Mok-Gulstad er meget store.

Etter det som foreligger skulle det være bevist at Verdalsfeltet - hvori inngår Malså-, Mok- og Gulstadforekomstene - råder over meget store malmreserver, men med høist vekslende malmføring og gehalter.

Forekomstene må kunne utnyttes ved hjelp av moderne avbyggings- og oppberedningsmetoder.

Avstanden fra feltet til nærmeste skipningshavn (Steinkjer) er 35-40 km.

I det østlige kisdrag har vi bl.a. følgende:

Vingalen funnet omkring år 1700 og drevet av Røros verk, Foldal verk o.a. utover til 1835. Et mindre kobberverk var i drift ved Tolgen, men der foreligger intet om grubenes samlede produksjon.

I den senere tid har forekomstene vært undersøkt med års mellomrom. Grubene ble lenset i 1907, men der foreligger

intet om resultatene. Forekomstene ble befart i 1913 av A. Egge (for Chr. Münster), som uttaler at "Grubefeltet ser lovende ut og indbyder til undersøgelse"... "Feltet saavel i Monsvola som Vingelen fortjener en grundig undersøgelse".

I årene 1914 til 1920 ble undersøkelsesarbeidet drevet av dir. H. Holmsen, som oppgir at man ved boring har påvist 150-200 000 t. malm ned til et nivå av 215 m, og i stoll-nivået kan produseres (i linse I) 850 tonn malm (1,30 % Cu og 27,16 % S) pr. meter avsenkning og (i linse II) 540 t. (0,70 % Cu og ca. 32 % S). Samlet kistestokk oppgis å ha en lengde av 480 a 500 m.

Forekomstene ligger ca. 7,5 km NO for Tolgen st. i en høide av ca. 1000 m.o.h. Kjøreveien opp til grubene er ca. 15 km.

Av en driftsrapport for året 1916 oppgis bl.a. "Ifølge prøvetagningen har kisen en gjennomsnittsgehalt paa 1,40 % Cu og 31,74 % S ogsaa impregnasjonsprøver faar vi 0,77 % Cu og 21,30 % S. Prøvetagningen strekker sig over 160 meter, hvorav ca. 40 meter i feltort mot nord .."

Kislinsenes mektighet oppgis til 2 a 3,5 m.

Forekomstene oppgis å holde noe zink.

Hesjedalens grube hører til det såkalte Hesjedalsfeltet som omfatter Storhøgd, From-, Rogn-, Stolvold-, Hesjedals- og Rognåsgrubene.

Grubene er beskrevet i N.G.U. nr. 129 (G. Aasgaard: Gruber og skjerp i kistdraget Øvre Guldal-Tydal (1927)). I året 1948 ble feltet elektromagnetisk kartlagt av G.M. ved Per Singsås. Den geofysiske kartlogging har bl.a. påvist ved Hesjedalens grube .. "et stort set sammenhengende drag av ledende soner langs bygdeveien mellom Skogås og Skolen. De sterkeste indikasjoner på disse soner er observert i området ved gruben og øst for gruben..." og at "Målingene tyder på at malmen har større feltutstrekning enn det parti som er utdrevet, men det er grunn til å anta at driften er foregått på den beste del av forekomsten..".

Forekomstene ble funnet ca. 1750 og drevet til forskjellige tider bl.a. av Røros kobberverk (1750-1763) og andre (1825-30, 1850-53). I årene 1916-17 ble grubene lenset og en forsøksdrift satt i gang, men driften måtte oppgis p.g.a. manglende brennstoff til motorene.

Der foreligger intet om produksjonens størrelse eller

en malmforråd/malmareal. Under driftsperioden 1850-53 ble malmen solgt med garantert min. gehalt av 4 % Cu.

De geofysiske undersøkelser synes å tyde på et meget mineralisert område med flere kistdrag, som ikke er avdekket og at malmdragene går mot dypet.

Akselsholm-gruba fører svovelkis. Kistgangen skal ifølge Aagaard "stå som en stokk mot dypet". Malmarealet er lite - 20-30 km. Gruben har vært drevet til forskjellige tider, senest 1908/09.

Husgruba er en liten forekomst der fører svovelkis og kobberkis. Den er blitt drevet gjentagende ganger, sist i årene 1913/14 av G. Aagaard. Etter det som oplyses av Aagaard og som resultat av G.M.s målinger (1948) er forekomsten for små til å ha noen interesse.

Raga-gruba er drevet på en kobberkisleddig kvartegang, hvor man har skiddet ut en malm på ca. 9 % Cu. Et kistdrag fører en malm med ca. 36-37 % S og ca. 1 % Cu. Gruben har bl.a. vært drevet av Håres kobberverk og The Bede Metal & Chemical Co. Ltd. (1906-08). Forekomsten er for små til å utnyttes uten i forbindelse med en avbygging av feltet. Den geofysiske kartlegging har heller ikke kunnet påvise nye malmdrag.

Akshvaldforekomsten fører magnetkis sammen med svovel- og kobberkis. Forekomsten ble funnet ca. 1855 og ble drevet utover til 1870 og leverte malm til Holtålen kobberverk. Drift ble forstøkt i årene 1907-09 og 1916-18. Der foreligger ingen oppgaver over produksjonen i den eldste tid, - i de to siste driftsperioder ble produsert 8480 tonn malm med kobbergehalter mellom 2 og 15 %.

Forekomstenes malmforråd eller malmareal er ikke bestemt. Ved den geofysiske kartlegging kom man til det resultat at .. "det ble påvist et betydelig antall ledende soner med vekselende feltutstrekning og ledningsevne. Som det fremgår (av kartskissen), er det et fremtredende trekk at sonene ligger stjørt en stjørt, slik at de stort sett danner et sammenhengende drag diagonalt gjennom feltet .."

Etter de foreliggende data skulle det synes å foreligge ganske store muligheter for utnyttelse av forekomsten i Hesjedalsfeltet.

Etter det som foreligger av opplysninger om Hesjedalsfeltet synes det å fremgå at feltet er sterkt mineralisert og at

mulighetene for funn av nye og drivverdige forekomster er store.

En betingelse for utnyttelse av feltet må være at alle feltets forekomster samles på en hånd.

Selbugrubene er beskrevet av Aasgaard og kartlagt av G.M. Forekomstene er antagelig funnet i midten av det syttende århundre, men regulær drift kom visstnok først i gang i 1708. Grubene ble drevet til omkring 1820. I mellomtiden var kobberverket overflyttet til Meraker, hvor Lillefjellgruben produserte en bedre og billigere malm enn Selbugrubene.

Grubene ble lenset og undersøkt i 1895/96. Man påtraff da tre malnganger med maktighet 2-2,5 m. hver. Her skulle altså anstå et større kvantum kis, uten at der foreligger noe om gehaltene.

I 1905-06 ble grubene tatt opp av The Kjøli Mines og ca. 35 t. kobbermalm tatt ut. Arbeidet ble imidlertid innstilt på grunn et voldsomt vanntilsigs fra en overliggende grube. Aasgaard konkluderer med at "feltet synes mig iallfald å fortjene en nærmere undersøkelse..."

Analyser viser at malmen tildels har vært meget kobberrik. Fra 1906 har vi analyser som viser fra 1,22 til 12,7 % Cu.

G.M. konkluderer med at "Målingene i undersøkelsesfeltet ved Gamlegruben i Selbu har vist at man har indikasjoner på ledende soner over store deler av feltet.." Imidlertid bemerkes "at de sterkt ledende soner av stor sammenhengende feltutstrekning, som er påvist i den nordvestre og østre del av undersøkelsesfeltet og som tildels ligger på større dyp, kan være grafitsoner".

Merakerfeltet med grubene Mandfjell, Lillefjell o.s. ble åpnet ca. 1760 og drevet til 1895 med en samlet produksjon av 107 000 t. kobbermalm med 5 % Cu. I året 1905 ble driften gjenopptatt for endelig å bli nedlagt i 1920. I denne tid produsertes 77 000 t. kobberholdig svovelkis (med et kobberinnhold av ca. 1100 tonn). Der foreligger svært få opplysninger om Merakerfeltets forekomster, men alt tyder på at de gjenstående malmforråd er små.

Grasli grubefelt ble funnet i 1792 og drevet en fire-fem år av Selbu kobberverk. I tiden 1820 utover til 1835-40 og 1857-68 ble driften gjenopptatt. I 1916 ble der satt ned tre borrhull for å klarlegge forekomsten. Borrhull I viste en kismaktighet av 3,4 m., nr. II traff ikke kisingen, antagelig på grunn av en forkastning, med derav følgende forskyvning av

kisgangen. Børhull III viste en kismæktighet av 2,25 m. Borkjernene viste gehalter vekselende fra 10,23 til 37,48 % S og 0,45 til 1,93 % Cu. Nr. II ga 39,80 % S og 1,12 % Cu. Dr. Bjørlykke nevner (6 analyser fra I) gehalter på 0,45 til 7,48 % Cu.

Kisen fører adskillig zinkblende, og en prøvetagning, foretatt av W. Marlow, ga som resultat en gjennomsnittsgehalt av 15,42 % Zn (fem prøver).

Feltet er beskrevet av Aasgaard (N.G.U. 129). I 1947 ble forekomstene geofysiske og geologisk kartlagt.

De foreliggende rapporter fremhever at ertsen p.g.a. sinkblenden er lite ledende og at de påviste indikasjoner antagelig skriver seg fra grafitsoner. Dr. Bjørlykke oppgir malms lengde i dagen til 130 m. med et malmareal av ca. 250 kvm. leddrett på fallet. Kisgangenes mæktighet oppgis til 2,5 - 3,0 og 3,0 m.

Foslie oppgir at påvist malm er 10 000 t. sannsynlig malm 30 000 t. og mulig malm 455 t. pr. meter avbygging.

Rødhammer grubefelt. Forekomstene skal være funnet i 1774 og drevet 1777-80, senere er drift forsøkt gjentagende ganger således i 1791, 1818 og 1824. Da ertsm mineralet hovedsakelig består av kobberfattig svovelkis, vil dette ha gjort malmen mindre brukbar for de kobberverker som i tidens løp har forsøkt å få en lønnsom drift i gang. Nyere undersøkelsesarbeide har vart drevet i årene fra 1907-10 og 1917-19. I 1931 ble attter en forsøksdrift satt i gang. Under krigen ble grubene befart med tanke på opptagelse av regulær drift og et drifts-overdrag utarbeidet (av Ferd. P. Egeberg). Endelig i 1947 ble feltet geofysisk og geologisk kartlagt. Forekomstene behandles av Aasgaard (N.G.U. 129), som vesentlig holder seg til prof. J. Schoteligs rapport (1918). Ifølge Schotelig er der imidlertid tre kisganger i feltet. De to vestligste holder fattig impregnasjonsmalm og kan følges i dagen ved mæktige rustsoner. Den egentlige kisgang ligger øst for rustsonene. Kisgangen kan følges i dagen over en strekning av 300 m. I et par gamle synker sees en kismæktighet av $1\frac{1}{2}$ - 2 m. kompakt kis med 40 - 43 % S. I hengen opptrer en kvartsblandet kis med opptil 39 % S. Mot nord gafler kisgangen seg og kvarts-kisgangen svulmer opp til en mæktighet av 6 - 8 m.

Førsten avrøskning ble der satt ned tre diamantbørhull, hvorav de to påtraff meget gode kispertier, i børhull II så-

ledes med en samlet mæktighet av ca. 15 m., derav vel 10 m. kis, resten impregnasjon. Analysene ga 37,46-43,54 % S og små mengder kobber. Børhull III viste en samlet mæktighet av 15-16 meter, hvorav 10,50 m. kis. Kisen ble (i børhullene) påvist til et dyp av 35 m. etter faller. Analyser viste 39,66-43,66 % S og små kobbergehalter, fraregnet et parti nær liggen i vestre gang, hvor man påtraff ca. 4 m. kobberholdig kis (0,60 og 1,64 % Cu). Børhull I traff kun en kismæktighet av 0,75 m. inne i en ca. 16 m. mæktig impregnasjonsone. Schetelig antar at Østre gang kiler ut mens vestre gang ikke ble påtruffet p.g.a. feltets draging i felt (n: syd).

Schetelig foretar en beregning over oppført malm og regner med at malmen er påvist over en lengde av ca. 100 m. og til et dyp av 30 (vertikalt). Med en gjennomsnittlig mæktighet av 2 m. for stykkis og 8 m. for vaskkis får han en påvist malmengde av 24 000 t. stykkis (43,5 % S og ca. 1,5 % Cu) og 84 000 t. vaskkis (ca. 39 % S). Da kisingangene i dagen er fulgt over en strekning av ca. 300 m. og kisingangene ved Rødhammeren i likhet med hva er regelen ved de norske kisinganger - har sin største utstrekning mot dypet, må man kunne regne med ganske betraktelige mengder av sannsynlig og mulig malm.

Til dette kommer de store mengder av impregnasjonsmalm i de to østlige kisdrag og det som opptrer sammen med det kisdrag som er undersøkt.

Ferd. P. Egeberg regner i sitt driftsoverslag med et min. kvantum av ca. 1 mill. tonn.

Den geofysiske undersøkelsen har ikke brakt resultater som kan sies å klarlegge forekomstene. Der er påvist en rekke ledende soner. I konklusjonen heter det bl.a. ... "I området ved Rødhammer grubes stoll har de påviste ledende soner kortere utstrekning (enn ved Hultrå grb.), men indikasjonene er her gjennomgående noe sterkere (enn ved Hultrå grube). Ved synken synes de påviste ledende soner å korrespondere med de tidligere kjente malmganger. Indikasjonene kan tyde på muligheten av en malmgang på større dyp." ..... "Når der på en rekke punkter i de undersøkte områder er iaktatt grafittdannelse, kan man ikke se bort fra den mulighet at de indikasjoner som er påvist der, skyldes grafittdannelse alene. På den annen side må man holde for Øie at der på en rekke steder i disse områder optrer malm, delvis mindre sterkt ledende som i Rødhammer grube, delvis sterkere ledende, som i de observerte magnetkissoner ..."

Statageologene dr. Bjørlykke og Johs. Færden som undersøkte feltet i forbindelse med den geofysiske kartlegging, er ikke særlig optimistiske. De konkluderer sin rapport med bl.a.:
.... "En nyere undersøkelse av malmens utgående i dagen viser at malmektighetene er meget vekslende og at malmen enkelte steder avsnøres til isolerte kislinser.

Dette kan forklare de svake indikasjoner ved de elektriske målinger. De 3 tidligere utførte borthull vil derfor ikke kunne gi noe pålitelig uttrykk for malmens gjennomsnittlige maktighet. Skal man dømme efter malmens utgående i dagen er det grunn til å tro at de malmektigheter som er målt i borthullene ligger betydelig over malmens midlere maktighet.

Man bør derfor regne med at den antatte malmengde er vesentlig mindre enn beregningene i de tidligere rapporter viser ..."

Førkemstene ligger avsides oppe på Høifjellet, 990 m.o.h. Avstanden til Holtålen st. er ca. 18-19 km. Et tau-baneanlegg vil redusere transportavstanden til ca. 14 km. I samme strøk ligger også Hultrå- og Bukhammergrubene som begge har vært drevet. De kan kun tenkes å bli gjenopptatt i forbindelse med et anlegg på Rødhammer.

Alvålsfeltet, som omfatter Trondsgruben, Boksberggruben, Sølunagruben o.a. har levert kobbermalm til en rekke smeltehytter. De eldste funn ble gjort ca. 1657, og de forskjellige gruber har vært drevet periodevis helt til 1911. Vi har meget få opplysninger om feltet, men man må anta at de disponible malmforråd er meget små.

Kviknesgrubene ble drevet med enkelte avbrytelser fra 1630 til 1812. Selve stordriften ble avbrutt 1789 ved flomskade. I de senere år har forsøksdrift vært i gang i sytti-årene og i 1910. En rekke befaringer og undersøkelser ble foretatt i 1912 og utover. I 1941 ble grubene undersøkt av Ferd.P.Egeberg.

I vårt bergarkiv har vi bl.a. rapporter av A. Egge, H. Holmsen, Peter J. Berg, Carl Norton, Otto With, Ferd. P. Egeberg o.a.

Holmsen skriver bl.a.:

"Malmforekomsterne findes paa kontakten mellem skifer og amfibelit eller i selve skiferen. Der forekommer dels gange av kvarts isprangt svovlmineralierne, dels ogsaa mere eller mindre magtige og malmrike impregnationszoner (de sidste indeholder saagodtsom udelukkende magnetkis). Paa grund av skif-

ELEKTROKEMISK
SKOROVAS GRUBER

ernes store regelmessighet i strøk og fald kan den samme malmen forfølges over særdeles store strækninger. Et sådant gangstrøk er saaledes av mig iagttaget at strække sig fra Børreåshøiden malmforekomst (tilhørende A/S Bøstvangen) i SSV over Låkken, Orkelbogen, Kidsfjeldet, Kvikne Grube, Malmfossen, mot HNO, en strækning av omkring 20 km².

Der foreligger meget få autentiske beskrivelser om malmen i de gamle Kviknegrubene, som ligger i feltets største malmgang. Det fortelles at grubene ved driftens innstilling hadde store malmereserver igjen, men et gammelt udatert grubekart kan ikke gi de fornødne opplysninger. Malmens utgående i dagen er for det meste overdekket av ras og gamle berghaller. Gangen kan i dag - ifølge Holmsen - iakttas på tre steder:

"Gangen bestod i den gamle drift øverst mot syd av en underliggende kvartsgang 1,5 a 2 m. magtig med sparsom kiselimpregnation samt en overliggende gang av magnetkis (samt litt svovikis) ca. 3/4 m. magtig og med lidt kobber.

I indgangen til "Gabe Gottes" Grube iagttoges en kvartsgang, hvis magtighet ikke kunde sees, samt en gang av tilsynsledende kobberrik svovikis ca. 60 cm. bred.

I "Bankens grube" var kvartsgangen i det liggende omkring 2 m. bred; herover forekom en uren gang ca. 1,5 m. magtig førende svovkislstriper (opptil 20 cm. tykke) i chlorit. -

Det er sandsynlig, at forekomsten i de gamle gruber, i likhet med hvad der kan sees i dagen, har bestaaet av en kvartsgang i det liggende og en gang av svovl- eller magnetkis i det hængende.-

Hale terrenet over de gamle gruber er dækket av gamle berghalde, der tilsammen angis at indeholde mellem 3 og 400.000 tons. Jeg fikk ikke tid til at kontrollere denne opgave, men skulde jeg tro, at ovennevnte tal er noget, men ikke noget for høit.-

Berghaldene bestaar av 3 adskilte dele: den vestligste og nederste, der er den ældste og skraver sig fra "Gabe Gottes" grubes øvre del, har, som det synes, væsentlig indeholdt svovikis, der dog ... "Den mellemste berghald skraver sig fra den indre del av "Gabe Gottes" grube og er antagelig kommet fra en nu gjenraset skakt. Det øvrige lag av denne berghald bestaar av graaberg med noget ganske kobberrik impregneringsmalm samt endel oxydert svovikis. Den øvre østligste berghald, som er den største, er fra "Geben Gottes" grube, og indeholder hovedsagelig svovikis, der ogsaa er sterkt oxydert,

men ikke fuldt saa meget som kisen i den vestlige.-

Av berghaldenes indhold og beliggenhet kan man slutte at "Gabe Gottes" grubes övre del for en stor del har indeholdt svovlkis; det samme har været tilfælde med hele "Segen Gottes" grube. Derimot maa den indre del av "Gabe Gottes" grube ha indeholdt mere kobbermalm med impregnation av kobber- og magnet-kis,- desuten en stor del graaberg, hvilket forövrig stemmer med det gamle kart.-

Jeg uttok av berghaldene ialt 7 prøver, nemlig 2 fra de vestlige, 1 fra det midtre og 4 fra den övre berghald. Disse prøver er sammenblandet i Helsingborg og et gjennemsnit uttat, hvilket indeholdt 0,78 % Cu. og 27,34 % S."

Ad grubekartet:

"Man kan av kartet regne ut, at der i mitlerne i "Segen Gottes" grube gjenstaar mellem 50.000 og 100.000 tons malm, hvorav antagelig noget over halvdelen er svovlkis, resten smeltenalm. Denne beregning blir selvfølgelig temmelig usikker, idet den for det første forutsetter, at der ikke er utbrudt større kvanta efter kartets optagelse, og for det andet, at mitlerne vesentlig indeholder malm. Malmens mægtighet er anset til 2-3 meter, hvilket efter de gamle beretninger anarere er for lavt end for höit.-".

Parallelt med forekomstene i hovedgruben optrer vestenfor disse et par forekomster som har vært drevet.

Dalsgruben ligger ca. 2-300 m. fra hovedgrubens gangströk. Her er drevet en skråsynk etter gangens fall til en dybde av ca. 15 m. Ifölge Holmsen er gangmæktigheten 70 a 80 cm. ved bunden av synken. "Kvaliteten var udmerket, idet der forekom saagodtsom ren kobberkis med mindst 10 a 15 % Cu. over hele gangens bredde. .... Denne forekomst maa betegnes som stüddes forhaabningsfuld. Hvis malmen fortsætter til en rimelig lönge i strök og fald, har man her en meget vakker forekomst av smeltenalm".

Vangagrubene ligger videre mot vest. Der forekommer 3-4 parallelle ganger med mæktigheter på 0,5-1,0 m. og med kobberholdig magnetkis som ertaminaler. Svovlkis er mindre fremtredende. Her finnes to gruber, Nedre og Övre Vangagrube. Berghaldene tyder på at her har foregått en meget betydelig drift.

Holmsen anser utsiktene til å finne drivverdige fore-

komster av smaltmalm for meget lovende.

Holmsen konkluderer med å anbefale at man sikrer seg en ettårs opsjon på feltene og går i gang med undersøkelsesarbeide.

Carl Norton uttaler bl.a.:

"Skulde jeg således i korthet uttale mig om Kvikne-felterne, så anser jeg det for fuldt berettiget at anta, at disse felter endnu i en lang rekke av år har tilstrekkelig store kisleforekomster endog for en ganske stor årlig utdrivning, at mulighetene for deres utbrytning nu stiller sig betydelig billigere end før, at ingen vanskeligheter finnes for å holde dem fri for vand, at de besluttede og påbegynte jernbaneanlegg muliggjør en billig transport til havn og at desuden de senere års undersøkelser omkring de gamle felter, viser nyere tilgange av endnu ukjente størhet og utgjør et betydelig tilskud til de gamle felter".

A. Egge anbefaler undersøkelser av feltet v.h.a. diamantboring. Igangsettelse av undersøkelsesarbeider anbefales bl.a. av Otto With, George Ropkin og Ferd.P. Egeberg, som konkluderer med:

"Kvikne gamle grubers felt innebærer muligheter for økonomisk grubedrift, men feltet må undersøkes. En orienterende undersøkelse vil koste ca. 52.000 kroner.

Utnyttelse av kis i de gamle halder uten grubedrift er ikke lønnsom" (Sept. 1941).

En rekke nyere skjerp og grubeanlegg i distriktet vil kunne utnyttes i forbindelse med en eventuell drift i Kvikne-feltet. Disse omfatter bl.a. Seterfjellens og Vakkerliens gruber.

Åsoren og Sellgrubene ble funnet omkring 1620 og drevet fra 1624 utover til 1789 med et par større avbrytelser. Nye og ganske vidtgående undersøkelser (av Åsoren grb.) ble drevet i årene 1908-12. Produsert ble ialt ca. 2000 t. (av ca. 1,5 % Cu), som visstnok ennå henligger på grubebakken.

I en bergmesterrapport fra 1910 oppgis at "Malmsonen viser sig på enkelte steder op til 38 m. bred, den egentlige malmgang har en bredde av omtrent 3 m. malm og ca. 10 m. impregnert malm og malmgangen er påvist i en lengde av 400 m..."

For 1912 oppgis at "Man har over grundstollen en opfart avbygningshøide av 84 m. og laiestedet er fulgt under grundstollen med en 18 m. dyp synk. Malmen har vist sig like god

met dypt, som den har været længere oppe i de højere etager og antages vel egnet for fraktionert pyritsmeltning ..."

Ing. R. Støren oppgir i en rapport (1912) bl.a. "... er forekomstens feltutstrekning i det hengende ialt opført i 150 m. lengde, med 1,5-3 m. mæktighet ...".

Størens prøvetagning viser en gjennomsnittsgehalt av 1,5 (og 1,65) % Cu av en utskutt prøve på ca. 7 tonn (tatt over en lengde av 145 m. med 2 m. mæktighet). Ertsføringen var 1,5 t. malm av 3,54 % Cu pr. km. gods.

En rekke tverrslag, som ble drevet inn senere, viste "... at forekomsten kun på et par punkter, spesielt ved stolens første overskjæring, er drivverdig i 4 meters mæktighet, men har i det hele kun sikkerhet for 2 m. mæktig drivverdig malm ...".

En rekke mindre skjerp og gruber har kun interesse i forbindelse med en eventuell drift av Åsøren (og Sell) gruber.

Om Sellgrubene uttaler bergmester Per Mortenson bl.a.:

"... Ved Midtgruben (hovedgruben) anstår fremdeles flere steder svovlkis i en eller flere render, men jeg tror ikke, at svovlkisen har vært det egentlige driftsobjekt her heller, men i vexellagring med svovlkisen har antagelig ligget (og ligger) en med kobberkis indsat bergart, alt sammen utgjørende en flattrøkt stok, hvis lengderetning falder mod nord lidt sterkere end terrainet og hvis fladside falder med skifrens fladt m/v. "Stokken" har havt ikke ganske ubetydelige dimentioner og en antagelig fulgt en 100 m. i nordlig retning og dens bredde østvest i den øvre tilgjengelige del er godt og vel en 20 m. I gruberumets sider sees her svovlkisrender op til 40 a 50 cm tyk (tæt, god svovlkis). Om disse render tilhører en og samme "gang" eller flere kunde ikke i farten bringes paa det rene ...".

"... Jeg fik ved befaringen det indtryk, at det nok med de nuværende driftsmaader og afsetningsforhold kan være grund til at optage feltet til undersøgelse. De gamle gruber er ikke værre i ras, enn at de kan optages, hvis man faar den lænset og finder malmen anlæende. Rimeligvis har den malm, som de gamle vesentlig drev efter, gaaet ut eller taget betydelig af, forinden driften indstilledes, men for tiden kan vi med fordel utnytte f.ex. fint indsprængt kobberkismalm, som var for fattig til direkte smeltning, samt saadan svovlkis, som ogsaa i gamle dager kastes, og de besværligheder, som angang maaske var det største hinder for arbeidet, kommer vi nu over uden at

større vanskelighed mærkes ...".

"... Jeg finder det sandsynligt, at det i feltet og i tilstødende felter er saavidt metalindhold, at det kan være rasen i at fortsætte arbeidet med de gamle rettighederne ..." (Rap. av 28/8-07 til adv. S. Johnson).

Årdal kobberfelt. Forekomstene ble funnet ca. 1680 og drevet utover til 1758 med en større avbrytelse. I den senere tid har der vært en del undersøkelser i gang på feltet. En av grubene ble lenset i 1902 og i tiden 1910 utover ble feltet undersøkt av diverse fagfolk hvoriblant det engelske firma Edmund Spargo & Sons, Consulting Mining Engineers, som leverte en større rapport. Feltet ble også besøkt av statageolog J. Rekstad i 1904, en beskrivelse finnes i N.G.U. nr. 43 (Aarboeg for 1905, J. Rekstad: Fra Indre Sogn).

Feltet omfatter en rekke forekomster, hvorav de viktigste er beliggende på Grubefjellet ca. 14 km. fra indre del av Årdals vannet, og Blåberget som ligger 1 a 2 km. fra vannet. Grubefjellets forekomster ligger vanskelig til - i en hvide av 1200-1300 m.o.h.

Ertamineralene består av kobberkis og broget kobber, et par av forekomstene fører også noe blyglans, gull, sølv og met. kobber skal også opptre i mindre mengder.

Grubefjellets forekomster omtales av Rekstad, som oppsummerer sine inntrykk således:

"Det indtrykk, jeg fik af forholdene her, var, at ertatilgangen er saapas stor, at disse forekomster maatte, hvis de ikke havde en saa ugunstig beliggenhet, kunne drives med utbytte, - men i en hvide af 1300 m.o.h. vil klimabet lægge store hindringer iveien for arbeidet, og saa kommer hertil de vanskelige transportforhold ...".

Blåbergfeltet behandles av E. Spargo & Sons, som bl.a. skriver:

"The Blaaber Mountain Mines, (Nos 1 & 2 on Plan) which we are pleased to say, embrace, in our opinion, all the characteristics of a most valuable mining proposition. It will be observed that the situation of this mines is most favourable being only about $\frac{1}{4}$ mile or less in straight line from the village and immediately above the Aardal lake ...

... This Mines consist of a cupriferous bed or lode varying in thickness, as demonstrated by the existing excavations, from 12 to upward of over 20 feet, which reposes on a regularly

defined footwall .... The hanging wall is not distinct ...".

En prøve tatt fra en malshaug inne i grubens viste 6,03 % Cu, mens sorterte stykker ga 19,72 %.

"... The ore consists of a rich dark liver or bronze colour, and peacock copper glance, yielding up to 60 per cent when unassociated with gangue...

.. Large rocks of ore-matrix in which scarcely any impregnations of ore can be seen, yield on assay $2\frac{1}{2}$ to 3 per cent..

Looking at the above facts and the results of the assays we consider the whole of the lode, which shows a thickness of from 14 to over 20 feet, should in our opinion certainly give an average of from 2 to 3 per cent of copper, and as each cubic yard of the lode would yield say 10 000 tons per acre (4048 kvm.), or for the entire width of the bed or lode taken only 12 feet or 4 yards say 40 000 tons of an average grade of $2\frac{1}{2}$ per cent, this could, we estimate, after allowing for loss in concentration, yield 8 000 tons of 10 per cent ore per acre ...

.. Taking into consideration the width of the ore bed, the very advantageous contours of the mountain through which it traverses, and the practically unlimited waterpower available exactly where required combined with the ready means of marketing the produce, we certainly consider this a most important and exceedingly valuable copper mining proposition .." (Kopi etter foreliggende rapport(-kopi)).

Svanh grubefelt ble drevet fra 1866 og utover til 1885. Drift ble gjenopptatt i 1911 for å bli nedlagt igjen i 1919. Råmalmen skal iflg. berging. H.H. Smith holde i gjennomsnitt 15,50 % S og 0,84 % Cu. Malforråd oppgis (H.H. Smith) til ialt 42 000 t. ore in sight and 110 000 t. probably ore. Smith konkluderer med:

"The mines must be reckoned to the smaller ones, an increase could perhaps be obtained from the other mines in the neighbourhood even belonging to the same company." (Rapp. 29th December 1925).

Produksjonen for de ni års drift (1911-19) var ialt 107 554 t. med gehalter 42-43 % S og 1,90-2,20 % Cu. Feltets beliggenhet er helt ideal, på en liten øy.

Grimali grubefelt, regulær drift 1759 utover til 1785, gjenopptatt 1851 (-80) og 1883. Undersøkelsesarbeide 1905-06 og prøve-drift 1916-20. Under siste krig ble grubens befart og

prøvetatt. Rapporter er levert av dr. Fellak og dr. Hervath. Prøvetagningen viste - for fem prøver - at den massive kisen holdt fra 0,4 til 8,06 % Cu (gjennomsnitt 3,09 %) og 20 til 36 % S. Impregnasjonssonene (9 prøver) viste fra 0,11 til 3,98 % Cu (gjennomsnitt 0,98 %) med en svovelgehalt av 1,22 til 9,4 %.

Grimelifeltet omfatter to kialsier, Nedre ("vestre") grube og Øvregruben. Mektighetene dreier seg om ca. 1, / m. hvorav 0,3-0,45 m. massiv malm. Mulig og sannsynlig malm oppgis av dr. Hervath til ca. 28 000 t. massiv malm ("Derbern") og ca. 38 000 t. impregnasjonsmalm. Et prøvestykke tatt av et grube-feste viste bl.a. 4,17 % Cu, 33,14 % S, 0,88 % Zn og 0,158 % Co. Av særlig interesse er koboltgehalten.

Dr. Hervath konkluderer med: "... Es besteht vielleicht die Möglichkeit, durch geophysikalische Untersuchungen in der erwerbsfähigen Zone zwischen Grimeli-Grube und Vågåns-Grube eine streichende Fortsetzung der bisher bekannten Erzkörper oder noch unbekannten Erzkörper aufzufinden ..."

Bøilestad og Skytmyrførskanstatene, funnet ca. 1860, ble drevet i årene utover til 1885, idet de leverte malm til et lokalt kobberverk (Bøilestad). Den samlede produksjon var kun ca. 15 000 tons smeltetmalm med en gjennomsnittsgehalt av ca. 6,0 % Cu. Den ertsførende zone - kobber- og magnetkisimpregnasjon i en anfibolit - har vekslende mektigheter på opptil 2 m. Det utbrudte geds har etter beregning holdt 1,10 a 1,36 % Cu. Hvis man regner med at Bøilestad og Skytmyr hører til ett og samme kisdrag - hvilket er meget sannsynlig - får man en samlet lengde av kissen på ca. 2 km. Både Bøilestad og Skytmyr gruber er avbygget til et avbygget til et dyp av 200 m. Bøilestad har levert 54 t. smeltetmalm pr. m. avsenkning.

Det ligger i sakens natur at der ikke foreligger beregninger over størrelsen av de utnyttbare malmer i de 30 - 40 kobberførende malmfelter (eller forekomster), som behandles i denne oversikt.

Dels er disse felter for lite- eller slett ikke - undersøkt, dels undersøkte i tidsrum, da undersøkelsesmetodene var mindre utviklet og de tekniske og konjunkturmessige grunnlag

for en utnyttelse var mindre gunstig.

Det skulle imidlertid fremgå av foregående utredning at vi, i våre fattige kobbermalmer, har store malmferråd, som under gunstige forhold, vil kunne øke vår kobber-produksjon i meget betraktelig grad.

Gale i april 1953.

Arth. O. Poulsen

Ovenstående utredning er dels basert på foreliggende publikasjoner og rapporter, dels også på personlig kjennskap til enkelte forekomster.

Utenom de kilder, som er angitt i teksten, har jeg benyttet følgende publikasjoner :

Norges off.statistikk. Norges bergverksdrift 1866-1950.

Th. Hissøfjahl: Forølg til en norsk bergstatistik 1871-1875.

E. Støren: Kvikne Koparverk. (Kvikne. En bygdebok).

samt rapporter og utredninger av :

E. Flood, v. Gaertner, Graff, dr. Haber, dr. G.Holmsen, Arth.O. Poulsen, G. Thesen og J.C. Torgersen.

- 22 -

Innholdsfortegnelse.

Forrekster i grunnfallet:

Persangerfeltet
 Perua
 Røpparfjord
 Kåfjord i Alta
 Evnangen
 Røvindfeltet
 Rørefeltet

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

Forrekster i fiellkieden:

Evnangen-Lyngen
 Meskedalen
 Røppingside
 Skardalen
 Røppinfeltet
 Saltdalens felt
 Halsåfeltet
 Mok & Gilstad
 Vingelen
 Mesjedalen
 Stornhøg
 Fremgruben
 Rogngrube
 Storvold
 Selbugrubene
 Mesakerfeltet
 Gressli
 Rødhammer
 Alvålsfeltet
 Kviknegrubene
 Dalsgruben
 Tanggruben
 Isoren
 Sellgruben
 Ardal grube
 Svand
 Grimali
 Bøilestad
 Skytmyr

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000